

31 tétel

KONTULY BÉLA (1904-1983)

Egy építész életútja ■ *Walk of Life of an Architect*

Olaj, vászon ■ Oil on canvas, 60,5x180,5 cm
Jelezve balra lent ■ Signed bottom left: Kontuly

Kezdő ár ■ Starting price: 1 800 000 Ft / 5 455 EUR
Becsérték: 3 000 000 – 4 000 000 Ft
Estimated value: 9 091 – 12 121 EUR

PROVENIENCIA ■ **PROVENANCE:**
■ korábban Kórmendy Nándor építész
örököseinek tulajdonában

Az 1920-as évektől az egyházi művészetet sem hagyta érintetlenül a modern irányzatok térnyerése. Az Országos Egyházművészeti Tanács segítségével a Római iskola ösztöndíjasai monumentális feladatokhoz jutottak az 1930-as és 1940-es években. A falfestészet mellett az építészet műfaján belül is új szemléletű művek születtek. Kiváló példa erre Körmendy Nándor tevékenysége, aki a két világháború közötti modern magyar építészet egyik legmeghatározóbb egyénisége volt. Tervei alapján számos modern stílusú plébánia-templom épült a Nyugat-Dunántúlon. 1936-ban

készültek el a komáromi Jézus Szíve, 1938-ban a csornai plébánia, 1941-ben a soproni Szent István, majd 1943-ban pedig a győri Szent Imre templomok. Ezek az épületegyüttesek a modern magyar építészet, főként Árkay Aladár és Bertalan, Kotsis Iván és Rimanóczy Gyula, Gerlőczy Gedeon nevével fémjelezhető modern iskola jegyeit hordozzák. A városmajori plébánia, vagy éppen a pasaréti ferences templom alkotóihoz hasonlóan, Körmendy is a középkori román stílus jegyeit ötvözte a modern irányzatokkal, elsősorban az amerikai iskola és a Bauhaus elveivel.

Körmendy a Római iskola több tagjával is megismerkedett az egyházi megrendelések kapcsán. Győrben együtt dolgozott Szőnyi Istvánnal, Mattioni Eszterrel és Főnyi Gézával, a komáromi templom kivitelezése során pedig Kontuly Bélával, aki a festő stílusát már alig őrző, azóta tönkrement apszis szekciókon dolgozott. A közös munka barátsággá mélyült, melyet a Körmendy tulajdonába került Kontuly alkotások, valamint az építész feleségét ábrázoló, 1948-as remek portré is bizonyít. E barátságnak állít emléket Kontuly *Egy építész életútja* című allegorikus alkotása is, mely Körmendy pályáját mutatja be.

1. Körmendy Nándor: Az új budapesti városháza terve, 1940
Szabó Ervin Könyvtár – Budapest Gyűjtemény

2. Kontuly Béla: Jézus Szentséges Szíve és a magyar szentek, 1937
Jézus Szíve római katolikus plébániatemplom, Komárom

3. Zichy Mihály: A rombolás géniusza, 1878
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

4. Kontuly Béla: Körmendy Nándorné portréja, 1948
magántulajdon

A festményt Kontuly stílusának historizáló hajlama, és a képi idézetek játékosága teszi igazán izgalmassá. A kép részletein az építész életútjának egyes stációi elevenednek meg klasszikus festészeti toposzok tolmácsolásában. A festmény jobb oldalán elhelyezett képi utalások bepillantást engednek Körmendy születésének részleteibe, melyhez útmutatóként horoszkóp-képet is társít a művész. Láthatjuk a gyermekkor pallérozódását, valamint a múzsa hívó szavát követő, Pegazusra pattanó ifjú elhívását. A festmény középterében az épülő világot romba döntő háború apokaliptikus jelenete elevene-

dik meg, melyet az apollói rend, a művészetek és a filozófia birodalmának uralma zár le. A kép bal oldalán az új világ ajándékait szimbolizáló bőségesen terített asztal látható, mely fölött a halál angyalának árnyékában fiatalokat tanító aggastyán alakjával szakítja meg az építész életvonalát a festő.

A kép humorát a klasszikus idézetek szellemes alkalmazása adja. Kontuly nem konkrét előképeket alkalmaz, csupán bizonyos részletekben utal vissza korábbi enigmatikus alkotásokra. Felbukkan a festményen például Zichy Mihály híres,

A rombolás géniusza című képének két főalakja is, de nem egy, hanem két különböző jelenetben. A tablószerű alkotás bőséges lehetőséget nyújt az előképeket fürkésző, a képet rejtvénynek tekintő néző számára.

A múlt és a jelen számtalan keresztthivatkozásán át pedig a művészet (és építészet) időtlenségén is elmerenghet a fürkésző tekintet.

KASZÁS GÁBOR

